

NEMZETI MÉDIA-ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG

MÉDIATANÁCSÁNAK

624/2011. (V.11.) számú

HATÁROZATA

1. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) hivatalból lefolytatott eljárásában az M-RTL Zrt. (továbbiakban: Médiaszolgáltató) (1222 Budapest, Nagytétényi út 29.) médiaszolgáltatásával kapcsolatban megállapította, hogy a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornáján 2010. november 24-én, 27-én, 29-én és 2010. december 1-jén (2 alkalommal), 2-án, 6-án, 8-án, 9-én, 10-én, 15-én, 16-án, 17-én, 19-én, 20-án, 21-én, 23-án, 27-én, 29-én, 30-án és 31-én sugárzott „Való Világ” című műsorszámával huszonegy, illetve tizennyolc alkalommal megsértette a **kiskorúak védelmére vonatkozó törvényi rendelkezéseket, melynek következtében** a Médiaszolgáltatót a Műsorszolgáltatási Szerződés alapján **110.354.294 Ft, azaz száztízmillió-háromszázötvennégyezer-kettőszázkilencvennégy forint** kötbér megfizetésére kötelezi.
2. A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornáján 2010. november 24-én, 26-án, 27-én, 29-én és 2010. december 1-jén, 2-án, 6-án, 7-én, 8-én, 9-én, 10-én, 14-én, 15-én, 16-án, 17-én, 19-én, 20-án, 21-én, 22-én, 23-án, 27-én, 28-án, 29-én, 30-án, 31-én sugárzott „Való Világ” című műsorszám előzeteseinek a huszonegy adáshoz kapcsolódóan, összesen száznegyvenegy alkalommal történt sugárzásával megsértette a **műsorelőzetesek sugárzására vonatkozó törvényi rendelkezést**, melynek következtében a Médiaszolgáltatót a Műsorszolgáltatási Szerződés alapján **19.312.001 Ft, azaz tizenkilencmillió-háromszáztizenkétezer-egy forint** kötbér megfizetésére kötelezi.
3. A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornáján 2010. november 24-én, 25-én, 26-án, 27-én, 28-án, 29-én és 30-án valamint 2010. december 1-je és 31-e között mindennap sugárzott „Való Világ” című műsorszámával 38 adásban, összesen háromszázhetvenhét alkalommal megsértette a **burkolt reklámozás tilalmáról** szóló törvényi rendelkezést, melynek következtében a Médiaszolgáltatót a Műsorszolgáltatási Szerződés alapján **13.978.210 Ft, azaz tizenhárommillió-kilencszázhetvennyolcezer-kettőszáz tíz forint** megfizetésére kötelezi.

A Médiaszolgáltató a kötbért e határozat közlését követő hét napon belül köteles megfizetni a Médiatanács a Magyar Államkincstár 10032000-00295141-00000024 számú számlájára.

Az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Médiatanács a Médiaszolgáltatóval szembeni kötbér igényét közigazgatási úton érvényesíti.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közlésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Médiatanácshoz három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető.

Indokolás

A Médiatanács a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: **Rttv.**) 41. § (1) bekezdés b) pontja és a Médiatanács **818/2010. (XII.15.)** sz. határozata alapján általános hatósági ellenőrzést folytatott le a „Való Világ 4” című valóság-show 2010 novemberében és decemberében sugárzott epizódjaival és annak előzeteseivel kapcsolatban.

A részletes tartalmi elemzés alapján a Médiatanács az Rttv. 5/B. § (3), 5/C. § (2), 5/A. § (2) és az 10. § (5) bekezdésének megsértését tárta fel.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a Médiatanács a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: **Mttv.**) 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyeleti, az **Mttv.** 182. § ba), bg) és c) pontja szerinti hatáskörében hivatalból megindította a hatósági eljárást, és a **Ket.** 51. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően 2011. február 21-én (november), 2011. február 22-én (december első hét), 2011. február 25-én (december második hét), 2011. március 1-én (december harmadik hét) 2011. március 11-én (december negyedik és ötödik hét) kézbesített levelében tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a hatósági ellenőrzés megállapításáról, egyúttal felhívta az ügyre vonatkozó nyilatkozatának megtételére, mely felhívásnak a Médiaszolgáltató sorban 2011. március 7-én, 8-án, 17-én, és április 1-jén érkezett válaszában tett eleget.

A Médiatanács a feltárt jogsértéseket egy eljárásban, együttesen bírálta el, tekintettel arra, hogy azok tárgya egymással összefügg.

Az Rttv. 5/B. § (3), 5/C. § (2) és az 5/A. § (2) bekezdés vélelmezett megsértése vonatkozásában a Médiaszolgáltató mind a hat válaszlevelében előadta, hogy a Való Világ című produkció sem különb akármelyik szokványos náluk vetített délutáni filmnél. A különbség csupán annyi, hogy a történéseket a szereplők önmaguk alakítják, nincs előzetes forgatókönyv, vagy rendezői instrukció. A Médiaszolgáltató álláspontja szerint, amennyiben hasonló jelenetek egy sorozatban vagy egy filmalkotásban lettek volna, nem képeznek kifogás tárgyát.

A kifogásolt párbeszéd-jelenetek kapcsán megjegyezte, hogy azoknak csak a hatóság tulajdonít nem létező tartalmat, az ellenőrzést készítők valamilyen mögöttes jelentést-üzenetet látnak bele minden egyes kifogásolt beszélgetésbe. A kisírt káromkodások kapcsán a Médiaszolgáltató kifejtette, hogy azok le lettek némítva, azokat még kikövetkeztetni sem lehet. Álláspontja szerint a szexualitás egyáltalán nem jelent meg a műsorban, az arra való közvetett utalás pedig a több órás adások egészéhez viszonyítva mindösszesen 1-2 percet tett ki.

Az Rttv. 10. § (5) bekezdés vélelmezett megsértése vonatkozásában előadta, hogy az egyes kifogásolt termékek minden esetben életszerűen, de sosem kiemelve a termékekre fókuszálva kerültek adásba, nem kaptak a műsorban indokolatlan hangsúlyt, azok megjelenésének semmilyen befolyása nem volt a szerkesztett tartalomra. A kifogásolt megjelenések kapcsán a megjegyezte, hogy az Rttv. alapján sem lehet burkolt reklámozást megállapítani, de álláspontja szerint az Európai Parlament és a Tanács Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelve (a továbbiakban: **AVMSZ Irányelv**) ezt kifejezetten ki is zárja. A Médiaszolgáltató utalt az Irányelv termék megjelenítéssel kapcsolatos konkrét szabályaira, majd leírta, hogy az RTL Klub a szó klasszikus értelmében nem élt ilyen típusú termék elhelyezéssel a műsorában.

A valóság-show közzététele során a műsorvezető a műsor zárásaként a nézők figyelmébe ajánlotta a Cool Tv műsorán látható BeleValó című műsorszámot, mely közlés nem felelt meg az Rttv. 10.§ (5) bekezdésében foglalt előírásnak. A Médiaszolgáltató ezzel kapcsolatban előadta, hogy ezekben az esetekben ugyancsak nem valósult meg az Rttv. 10. § (5) bekezdésének sérelme, hivatkozással az 1467/2002. (XI.3.) sz. határozattal módosított 243/2002. (I.31.) számú ORTT határozatra, amely kimondja, hogy a valamely műsorszám tartalmához kapcsolódó kiadványok, honlapok, zenei felvételek, kulturális szolgáltatások bemutatása a műsorszámban önmagában nem minősül burkolt reklámnak.

Az előbbieken részletesen kifejtett indokok alapján a Médiaszolgáltató kérte, hogy a Médiatanács a nevezett műsorszám kapcsán vele szemben indított közigazgatási hatósági eljárást szüntesse meg.

A Médiaszolgáltató a Médiatanács által kifogásolt konkrét jelenetekről, megjelenítésekről és azok közzétételi időpontjáról a nyilatkozattételi felhívásban foglaltak szerint tudomásul bír illetve azok a határozat mellékletében megtekinthetők.

A Médiatanács a rendelkezésére álló adatok, különösen a vizsgálati jelentés és a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

1. Az Rttv. 5/B. § (3) és 5/C. § (2) bekezdés sérelme:

A Médiaszolgáltató a műsort II. kategóriába sorolta.

„5/B. § (2) Azt a műsorszámot, amely tizenkét éven aluli nézőben félelmet kelthet, illetve amelyet koránál fogva nem érthet meg vagy félreérthet, a II. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenkét éven aluliak számára a megtekintése nagykorú felügyelete mellett ajánlott.”

Az Való Világ 4 széria 2010. november 20-i indításától a hónap végéig összesen tizenkét műsorszám került ellenőrzésre, s ebből 3 esetben állapítható meg a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendelkezés megsértése, melyből 2 alkalommal - tekintettel arra, hogy a sugárzásra 21 órát követően került sor – kizárólag a műsorszám törvényi besorolása minősül jogsértőnek.

Dátum	Csatorna	Műsorszám címe	Kezdés	Vége
2010.11.24.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Celebek kiköltözése	19:07:50	20:04:18
2010.11.27.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	22:02:20	23:00:24
2010.11.29.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Beszavazó Show	22:14:14	22:41:15

2010. decemberében összesen harmincegy műsorszám került ellenőrzésre, s ebből 18 esetben állapítható meg a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendelkezés megsértése, melyből 1 alkalommal - tekintettel arra, hogy a sugárzásra 21 órát követően került sor – kizárólag a műsorszám törvényi besorolása minősül jogsértőnek.

Dátum	Csatorna	Műsorszám címe	Kezdés	Vége
2010.12.01.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:18	20:15:42
2010.12.01.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Beszavazóshow	22:55:35	23:13:33
2010.12.02.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:04:02	20:07:31
2010.12.06.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:04:11	20:15:10
2010.12.08.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:04:03	20:16:03
2010.12.09.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:04:06	20:03:11
2010.12.10.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:04:06	19:59:38
2010.12.15.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:16	20:01:14
2010.12.16.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:07	20:00:01

2010.12.17.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:05	20:00:27
2010.12.19.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:32	19:53:34
2010.12.20.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:12	20:07:52
2010.12.21.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:20	20:05:39
2010.12.23.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összef. és Beszavazás	19:00:21	20:05:26
2010.12.27.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összef. és kiválasztás	19:00:06	20:44:26
2010.12.29.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összef. és kihívás	19:00:13	20:33:27
2010.12.30.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:00:08	19:56:49
2010.12.31.	RTL Klub	ValóVilág 4. – Összefoglaló	19:05:03	20:06:27

A 2010. november 24-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a vizsgált epizódban a szexuális áthallásokon, célozgatásokon, valamint a sztriptízen keresztül a nemiség közvetett módon jutott kifejezésre, a szereplők közti vitán keresztül pedig mindenekelőtt a nyelvi agresszió jelent meg a védendő korosztály szempontjából kifogásolható módon. A szereplők összeszólalkozása durva veszekedésbe torkolt. Az érintettek közötti konfliktus egészen a lökdösődésig fajult. A celebek között megnyilvánuló indulatok, egymás szidalmazása és becsmérlése azt az érzetet kelthette a fiatal nézőkben, hogy a személyes ellentétek ilyen módon történő kifejezése tolerálható, hiszen azokat nem érte sem a szereplők, sem a műsorvezető részéről megfelelő kritika. Ugyancsak túllépte a II. kategória kereteit a pálinkaívó verseny keretében bemutatott és túlzásba vitt italozás, mely révén szintén a nem kívánatos magatartásminták nyertek megerősítést.

A 2010. november 27-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a szóban forgó adás a ValóVilág 4. első szerkesztett összefoglalója volt. Az összefoglalóba szerkesztett jelenetek túlnyomó részében közvetlen szexuális utalások voltak hallhatók (pl. Alekosz élményei), illetve külön kiemelésre került, ahogy a lányok igyekeznek elkerülni, hogy az intim testrészeik kivillanjanak a ruha vagy törölköző alól. A villalakóknak adott feladatok (testfestés párokban, meztelen testről étkezés, meztelenül alvás) szintén teret adnak a szexuális tartalmú megnyilvánulásoknak, valamint arra ösztönözték vagy adott esetben kényszerítették a résztvevőket, hogy intimebb viszonyba kerüljenek egymással. Az egyetlen szegmens, amely nem a szexualitást helyezi a középpontba, László, az egyik villalakó beköltözésével kapcsolatos, ahol viszont a vágott anyag az erőszakhoz köthető megnyilvánulásokat, valamint a villalakók arra adott megütköző reakcióit és ezáltal egy esetleges viszály lehetőségeit emelte ki.

A 2010. november 29-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: jelen adásban az ún. rosszkislányok beszavazása zajlott, amely már a karakter nevéből kifolyólag is sejteti azokat a problémás témákat, amelyek a műsört jellemezték. Az egyik szereplő bemutatkozása során kiemelt szerephez jutott a féktelen alkoholfogyasztás megjelenítése, az alkoholos befolyásoltság alatt történő utcai randalírozás és az ennek következtében létrejövő konfrontáció, valamint az utcán való botrányos viselkedés is. A műsorban ellensúlyozás nélkül került terítékre a lányok férfiakra alkotott azon véleménye, miszerint a férfakkal bátran lehet játszani, mert „megérdemlik”. A két műsorvezető az adás során többször is helytelenül állt hozzá a felmerülő témákhoz, valamint nem kezelték megfelelően az elhangzottakat.

A 2010. december 1-jei műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: A műsor elején a nézők Anikó beköltözését követhették figyelemmel. A fiúk részéről többször is elhangzott degradáló megjegyzés a nőekkel szemben. A műsorvezető felütésként elmondta, hogy gyakorlatilag „bárki felkorbácsolja Alekosz vágyait”.

A műsorvezetők által elsőként felkonferált téma, a lakók között kialakuló konfliktushelyzetek megszorodása az adás során több alkalommal is előkerült. A műsorvezetők

beharangozása alapján sokkal komolyabb konfliktushelyzetekre lehetett számítani, a bemutatott tartalmak nem indokolták a felvezetőben használt erős kifejezéseket, mint „*búcsúzhatunk a békés hangulattól*”, vagy „*az ellenség vonal is körvonalazódik a villában*” (19:03:52-19:04:18).

A műsorszámokban többször előfordult trágár kifejezések használata, amelyek az elhalkítási kísérletek ellenére érthetőek maradnak, a káromkodások nem kerültek elhalkításra akkor, amikor a szereplők maguk is halkabban alkalmazták ezeket.

A következő műsor részben a beszavazó show vette kezdetét, amelynek főszereplői az ún. plasztik cicák voltak. A három jelölt közül az egyik táncosnőként dolgozik egy éjszakai szórakozóhelyen, a másik pedig pornósztárnőként keresi a kenyerét. A jelöltek bemutatkozó filmjében kiemelt gyakorisággal szerepeltek erotikus tartalmak.

A 2010. december 1-jén 22 óra 55 perckor kezdődött műsorszám tartalma:

A műsorvezetők a jelöltek behatóbb megismerése érdekében mindenkitől megkérdezték, hogy hány köbcentivel járultak hozzá mellük méreteinek megnöveléséhez. Az implantátumok versenyéből egyértelműen Szandika került ki győztesen, de a lányok jelezték, hogy további térfogatnövelést terveznek. A késő esti adásban erotikus tartalom is megjelent

A 2010. december 2-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt magasabb korhatári kategóriába sorolandó: A műsor leginkább kifogásolható részében a villalások szexuális utalásokat tartalmazó megjegyzéseket tettek az újonnan érkezővel való beszélgetés közben, amelyek a korábbi műsor részek alapján váltak érthetővé. Ezután két perces blokk következett Szandika Alekosznak lejtett „szexi táncáról”. A bejátszás hosszan és részletező módon mutatta meg a szexuális előjátéknak is beillő táncot. Mindenközben a többiek harsány nevetéssel, ujjongással, tapssal jutalmazták a látottakat. A bejátszást László és Béci beszélgetése zárta arról, hogy kivel aludjon a legújabb villalás, mely során az egyik villalás szájából súlyosan trágár és közönséges megjegyzés hangzott el.

A műsorszámokban ezen túlmenően is nagy gyakorisággal fordultak elő trágár kifejezések, amelyek meghaladták a közepesnél erősebb mértéket, s a műsor szerkesztők nem tették őket felismerhetetlenné.

A műsorvezető magatartásának fő jellemzője többek között az volt, hogy a látott szituációkat sarkítsa, eltúlozza, kiélezze a nagyobb hatás kedvéért. A nézőket dicsérte azért, hogy a szexmániás Alekoszt nem igazán szívlelő, a férfi közeledéseitől már-már tartó Zsófit a szavazók Alekosz mellé fektették, és kiemelte a cinikus hozzáállást, miszerint: „*Ezt mi nagyon élvezzük, úgy tűnik, ők már kevésbé, a viszonyuk elmérgesedett.*” (19:16:44-19:17:00)

A 2010. december 6-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: Alekosz Szandikával beszélgetett az ágyban, és villanyoltás után megpróbálta rávenni a lányt, hogy létesítsen vele nemi kapcsolatot.

A műsor utolsó részében elinduló beszavazó show-ban, melynek keretében a „szépfüük kategória” három jelöltje versengett a szavazatokért, szintén a testiség és a szexuális utalások kerültek előtérbe. Mindhárom jelölt chippendale-ként dolgozott, s erotikus foglalkozásukra a stúdióba érkezésükkor is ráerősítettek (simogatták magukat és erotikus mozdulatokat mutattak be), így a „szépfüőség” összekapcsolódott a szexipari munkával. A műsorvezetők tovább erősítették az utalásokat, amikor kiemelték a jelentkezők csipőmozdulatait és kérték, hogy a stúdióban is mutassák be a „táncot”.

A műsorszám harmadik összeállításában a villalások azt a feladatot kapták, hogy rendezzenek tejivó versenyt. Az előző nap a nézők az online szavazás keretében azt választották, hogy tejivó verseny legyen a villában sörivás helyett. A műsorvezetők úgy konferálták fel a szegmenst, hogy végre fény derülhet azon városi legenda igazságtartalmára, mely szerint egy hajtásra nem lehet meginni három liter tejet anélkül, hogy annak ne hányás vagy hasmenés legyen a vége. Az eleinte még lelkes versenyzők arca egy idő után eltorzult, majd egyre rosszabbul érezték magukat, végül a mértéktelen tejivás eredményét a nézők részletesen végigkövethették a műsorban. A műsorszámokban

nagy gyakorisággal fordultak elő trágár kifejezések, amelyek meghaladták a közepesnél erősebb mértéket (összesen 31 alkalommal), s a műsorszerkesztők nem tették őket megfelelőképpen felismerhetetlenné. Időnként olyan jeleneteket szerkesztettek a bejátszásokba, amelyek igen magas frekvenciával tartalmazták az említett kifejezéseket. Még azok az összeállítások is, amelyekben egyéb kifogásolható tartalom nem volt (pl. amikor Béci bosszantotta Gigit), problematikusá váltak a durva szavak használata és érthetősége miatt.

A 2010. december 8-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a műsor leginkább problematikus elemei mind a verbalitás, mind a vizualitás szintjén (ráközelítések és kiemelések útján) megjelenő szexualitás, a nemiség kihangsúlyozása, a nők szexuális objektummá történő redukálása (az ún. bombanők beszavazása), továbbá a versenyzők verbális agressziója volt. Az agresszió, az erőszakos magatartás Olivér Évával szembeni indulatos megnyilatkozásában került kibontásra. Olivér a veszekedés végén hangsúlyozta, hogy ő már verekedett is és meg is szúrták, érzékeltetve ezzel, hogy ha valaki nem szimpatikus a számára, akkor a testi bántalmazástól sem riad vissza.

A „bombanők” beszavazása alatt a stúdióban a versenyzők kihívóan kellettük magukat, csókokat küldtek, a hajukat dobálták, a műsorvezetők pedig a szexuális túlfűtöttségükre vonatkozó kérdésekkel tovább provokálták őket. Az összes problémás képi beállítás a testiséget hangsúlyozó célzattal került megjelenítésre. A középpontban az erotika, a vágykeltés állt, így a modell ebben a kontextusban tárgyi szintre redukálódott, mint a férfiak vágyfelkeltésének eszköze jelent meg, amit a versenyzők egy-egy megnyilatkozása is alátámasztott.

A 2010. december 9-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: Gombinak erotikával fűszerezett chippendale táncot kellett előadnia, melyhez az összes kelléket a rendelkezésére bocsátották. A villába érkező Zsuzsit a kalauz ruhára emlékeztető uniformisba öltözött Gombi fogadta, aki a zene megszólalásakor „táncolni” kezdett. A chippendale táncot a szerkesztők háromszor szerkesztették az adásba, a produkció bemutatását megelőzően kétszer az előzetesben is láthatóak voltak a „legforróbb” részletek.

A színpadi csókverseny feladata szintén a szexualitás fokozott jelenlétét erősítette. Nem csak a csókjeleneteket lehetett látni, hanem azt is, ahogyan gyakoroltak a párok a csók bemutatása előtt. Kiemelkedően káros tartalomnak számított, amikor két szereplő a feladat megoldása során orális szexjelenetet imitált, melyet a többiek nagy ovációval és tapsal jutalmaztak, a műsorvezető pedig így kommentálta: „*De azért azt be kell látni, hogy a legizgalmasabb csókjelenet azért mindenképpen Szandikáéé volt.*” (19:30:30–19:30:50)

A műsor készítői adásba szerkesztették azokat a párbeszédet, amelyekben a lányok szájában lévő tojást Alekosz egy szado-mazo játékoknál használatos szexuális segédeszközhöz hasonlította, és ennek izgató voltáról beszélt.

A szexualitás mellett megjelenő másik domináns tartalom Éva és Olivér konfliktusa volt, melynek során Olivér durva, trágár szavakkal szidalmazta lakótársát. A konfliktushelyzet teljes mértékben kezeletlen maradt, mivel nem derült ki a vitát kiváltó ok, továbbá az érintett felek a problémáikat később sem beszélték meg egymással.

A 2010. december 10-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek III. magasabb korhatári kategóriába sorolandó: a műsor kezdetén rövid összefoglaló szerepelt az előző nap történéseiből, mely többségében a december 8-i adás kifogásolt jeleneteit tartalmazta. Így a lakók reakciói révén újra felidézésre kerülhetett Olivér és Éva vitája, főképp azonban Zsuzsi beköltözésének pillanatai, amikor a szereplő szeméremérzetének erőteljes hiányosságairól beszélt, amelyet nemes egyszerűséggel a foglalkozásával indokolt.

A műsorszámokban a továbbiakban szinte csak és kizárólag a szexualitást középpontba helyező párbeszédet kaptak helyet, melyek során a szereplők szeméremértő nyíltsággal beszélgettek az egymás közti szex lehetőségéről.

A 2010. december 15-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: A trágárság többször szexuális kontextusban jelent meg, ráadásul néhányszor potenciális nemi tevékenység kapcsán. Ilyen volt Gigi és Jerzy külön szobában töltött éjszakája előtt Gigi és Béci vitája a szexuális együttlét felvállalásáról, illetve Zsuzsi félreérthetetlen reakciója (felfelé mutató középső ujj) a nézők neki szóló üzeneteire. Balázs a stúdióban kiemelte, hogy Zsuzsi a merész viselkedés és aktív szexuális tevékenység ígéretével érkezett a villába, és a nézői reakciók a csalódottság megnyilvánulásai. A meztelenség ugyan nem szexuális összefüggésben jelent meg, ám a párbeszédében keresztül a szexualitás visszatérő motívuma volt az összefoglalónak. A versenyzők közötti konfliktusok szintén obszcén módon manifesztálódtak. A műsorvezetők nem helytelenítették a versenyzők magatartását, ezzel azt sugallták, hogy a problémák tárgyalásakor a fenti nyelvezet alkalmazása elfogadható. Alekosz és Olivér Zsuzsiról folytatott beszélgetése tekinthető talán a trágárság legdurvább példájának a vizsgált adásban. Egy mondatban három közepesenél erősebb kifejezés is előfordult.

A 2010. december 16-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: A műsorra történő ráhangolódásként rövid jelenetsor volt látható az előző adásban történt címmel, melyben Gigi és Jerzy beköltöztek a különálló hálószobába. A feladat alkalmat nyújtott arra, hogy a két villalako intimebb kapcsolatba kerüljön egymással, „vonzalmuk” beteljesülhessen. Kifogásolható, hogy a műsorszám számos, a kettőjük szexuális együttlétét előrevetítő motívumot szerepeltetett (Jerzy olajjal masszírozta Gigi meztelen hátát). Aggályos továbbá, hogy a „bimbódozó” kapcsolatot a villalakók többnyire trágár módon írták le. A műsor következő szegmensét az agresszióknak szentelték, Lilu a következőképpen konferálta fel a szegmenst: „...*Mi akkor úgy gondoltuk itt a Való Világban, hogy ez a verbális brutalitás csúcса. De akkor még nem tudtuk, hogy milyen az, amikor Gigi, Béci és Zsuzsi egymásnak esnek.*” A jelenetet a műsor során háromszor is bejátszották (19:04:18-19:04:26;19:24:33-19:24:41;19:45:47-19:45:55).

A két legrendetlenebb villalako megválasztása ismét durva káromkodásokat váltott ki Évából (19:12:40-19:12:47, 19:13:49-19:14:03, 19:14:30-19:14:33). A következő konfliktushelyzetre a műsorvezető külön felhívta a nézők figyelmét. Zsuzsi megvallotta, hogy Béci kedvese régebben a barátnője volt, de lefeküdt az ő volt párjával. Elképzelhetőnek tartja, hogy emiatt az affér miatt vannak erotikus álmai Bécivel. Gigi a bejelentés kapcsán csúnyán kifakadt (19:42:31-19:42:43). A kiválasztást követően kirobbant erősen trágár veszekedés bizonyult a műsorszám legproblematisabb részének.

A 2010. december 17-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a műsor leginkább problematikus eleme Éva reggeli összeomlása, hisztériája volt, mely hatalmas feszültséget generált. A nő viselkedése a többiekben is megrökönyödést keltett azáltal, hogy folyamatosan káromkodott és mindenkihez támadó hangnemben szólt. A műsorvezető a nő ébredés utáni állapotát az alkoholfogyasztásnak tudta be, továbbá azt állította, hogy Éva bocsánatot kért mindenkitől. Ezzel a műsorvezető felmentette a történetek alól, a szerkesztők a bocsánatkérésről nem közöltek felvételt, csak arról értesülhettünk, hogy Éva bizonygatja, ez az önmagából kifordult állapot is személyiségének része, illetve kiemelte, hogy az alkoholfogyasztás következtében nem emlékszik semmire. Éva viselkedésével összefüggésben ismét felszínre került, hogy a villalakók mértéken felül fogyasztanak szeszes italokat, melynek következtében öntudatlan állapotba kerülnek, és ezt egyáltalán nem szégyellik, nyíltan vállalják. Éva összeomlásán és Olivérral történő vitáján keresztül a nyelvi agresszió jelent meg a védendő korosztály szempontjából kifogásolható módon. Aggályosnak tekinthető, hogy Olivér és Alekosz párbeszédében Gina szexuális tárgyként jelent meg. A trágár szavak használata szinte folyamatosan jelen volt, mely gyakran rendkívül agresszív és támadó hangnemben jelent meg. A közepesen erős obszcén és szexuális töltetű kifejezések nem minden esetben kerültek elnémtásra. A durva nyelvhasználat mellett egy alkalommal obszcén kézmozdulat is bemutatásra került (a középső ujj felmutatása).

A 2010. december 19-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: az összefoglalóban lehangsúlyosabb elemként újfent a trágárság szerepelt. A műsorkészítők részéről tapasztalható elnémitás csak nyomokban volt fellelhető. A szexualitás is fontos szerepet kapott, többnyire csak verbálisan, ugyanakkor Zsuzsi és Leonidász rövid ágybéli románca három alkalommal is képernyőre került a vizsgált adásban. Az „önmegtartóztatás” hatására a szexualitás verbálisan manifesztálódott. Az említett jelenetek azonban a társas kapcsolatteremtés és párválasztás tekintetében torz mintát közvetítettek a kiskorúak felé. A műsorszámában kitűzött feladat jellege miatt előre borítékolta a lakók közötti konfliktust. Az egymásról írt bulvár cikk nyomán Gombi megsértődött, és kiéleződött ellentétük Évával, a veszekedésük pedig a trágárság újabb melegágya lett. A műsorvezető nem helytelenítette az indulatokat és a nyelvezetet, annak ellenére sem, hogy a trágárság mértéke messze meghaladta azt a szintet, mely e kategóriában még elfogadható.

A 2010. december 20-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: A műsorban ismét előtérbe került a szexualitás és a trágárság, amely a verbális konfliktusok káros hatását is erősítette. A kiskorúak körében kedvelt valóság-show szereplők viselkedésének másolása - a játékosok obszcén megnyilatkozásai - mint követendő divat és példa képernyőn való ábrázolása olyan negatív magatartásmintákat mutat, amelyek a gyermekek egészséges fejlődését veszélyeztetik. A program centrális elemeinek számítottak a versenyzők közötti ellentétek és intrikák, valamint a szóbeli és egy ízben a fizikai agresszió. A tettegességet direkt módon ábrázoló képsorok is megjelentek a képernyőn, ezzel értelmezésünkben a műsorszolgáltató megszegte saját etikai kódexét, amely csak közvetett, utalásszerű bemutatást engedélyez a szerkesztőknek.

A 2010. december 21-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a műsor leginkább problematikus eleme Zsuzsi Olivérrel szembeni kirohanása volt, az agresszív, támadó jellegű viselkedése, mely végül tettegességgé fajult. A műsorvezető elmondása szerint a két szereplő között pattanásig feszült helyzet annak volt köszönhető, hogy Olivér több napja „húzta” Zsuzsit, a lány pedig már nem „volt jó állapotban”, és „elszakadt nála a cérna”. A műsor hangsúlyos eleme volt a személyek közt meghúzódó konfliktus, feszültség, intrika és áskálódás kinyilvánítása, az egymás emberi mivoltát sértő, becsmérlő verbális agresszió. Zsuzsit Alekosz és Olivér minősíthetetlen hangnemben sértegették, személyiségét nyíltan kritizálták, primitívnek, közönségesnek és otrombának nevezték. A lányról a műsor alapján ugyanez a kép alakulhatott ki a nézőkben is, hiszen agresszív viselkedésének kihangsúlyozására a szerkesztés is ráerősített. A versenyzők elmondása alapján a lány nagyon feszült volt. Maga Zsuzsi is úgy állította be személyiségét, mintha érzelmileg, idegileg labilis, önkontroll nélküli, bármikor az összeomlás szélére kerülő vagy agresszióban kitörő személy lenne. Zsuzsi nem fékezte magát Olivér provokatív viselkedésével szemben, sőt kihasználva azt, a szabályok megszegésével ki is zárta magát a műsorból. Zsuzsi kizárásának híre hatalmas feszültséget generált a versenyzőkben. A feszültség hatására a műsorban többen is kiborultak, sírtak, Szandika ordítva rúgott bele egy tárgyba, és hisztérikusan vergődött az ágyon, Gina pedig azon érzésének adott hangot, miszerint mindenkit gyűlöl. Zsuzsi agresszív kirohanását és viselkedését a műsorvezető később elítélte, továbbá hangot adott annak, hogy maga a műsorszolgáltató úgy döntött, műsorában nincs helye az erőszaknak („Az RTL Klub úgy döntött, hogy ez nem is fordulhat elő, semmiféle helye nincsen az agresszióknak ebben a műsorban”), ennek ellenére a fizikai agressziót direkt módon ábrázoló képsorok műsorba kerültek. A műsorban a problémás személyközi interakció és konfliktus, továbbá a nyílt agresszió ábrázolása mellett szóban hangsúlyt kapott a szexualitás is. Az Olivér, Alekosz és Szandika között zajló beszélgetésekben kiemelt volt az érzelem nélküli szexualitás, mely egy alkalommal nyers formában került bemutatásra. Szandika Olivérrel folytatott párbeszédében felkínálta magát Alekosznak minden érzelmi töltet nélkül, kizárólag a testi örömszerzés céljából: A védendő korosztály szempontjából különösen problematikus azon elem kiemelése, amely a szexuális kapcsolatot csupán a testi kielégülés céljából jeleníti

meg. Aggályos továbbá Alekosz és Olivér villában élő nőkről szóló többszöri beszélgetése, melyben a női szereplőket a szexualitás tárgyaként kezelték).

Jellemző volt emellett a trágár szavak folyamatos használata, mely egy esetben agresszív és támadó hangnemben jelent meg. A közepesen erős és erős trágár, obszcén és szexuális töltetű kifejezések nem minden esetben kerültek elnémitásra, illetve amennyiben valamelyest elnémitották őket, akkor a szövegkörnyezetből kikövetkeztethetők maradtak.

A 2010. december 23-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a vizsgált műsorszámában is hangsúlyos elemként szerepelt a trágár nyelvezet, illetve a szexualitás verbális megjelenítése. Aggályos elem volt, hogy Alekosz és Szandika együtt töltött éjszakája során a lány tiltakozást is megfogalmazott Alekosz szexuális irányú közeledése ellen. Bár a vizuális megjelenítés korlátozott mértékű volt, azonban Alekosz kommentárjaiból az események nyomon követhetők voltak. A trágárság kapcsán ezúttal sem volt lényeges enyhülés, legfeljebb a párbaj és a beszavazás villán kívüli történései eredményeztek számszerű csökkenést. Az élő adásban elhangzó trágár, obszcén kifejezések kevésbé kontrollálhatók, ugyanakkor a vizsgált műsorszámában is fellelhető volt az a szerkesztési elv, amelynek nyomán a készítők az „ÉLŐ” feliratot „ottfelejtették” a képernyőn akkor is, amikor már nem valós időben játszódtak az események. A műsor ismét tág teret engedett a konfliktusok eldurvulásának, így tanúi lehettünk, amint Leonidasz válogatott sértéseket zúdított Évára (19:01:26-46).

Ezen kívül a vizsgált adásban rendkívül hangsúlyosan szerepelt a dohányzás (17 alkalommal). Szinte az összes villalakó dohányzik, így a káros magatartás a lakók tevékenységeinek állandó kísérőjeként jelent meg.

A 2010. december 27-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: a műsorszám az igazán éles konfliktusokat emelte ki, ezeket többször megismételte, kitüntetett szerep jutott tehát az egymás elleni intrikának (Olivér és Éva konfliktusa), viszálykodásnak, fenyegetőzésnek (Olivér elmondta Alekosznak, hogy párbaj esetén Éva ellen megsemmisítő erejű fegyvere van, 19:13:35–19:14:00). A műsorban ismét előtérbe került a trágárság, amely a verbális konfliktusok káros hatását erősítette.

A műsorban problematikusnak tekinthető a túlzott alkoholfogyasztás, ami káros mintát közvetít a serdülő korosztály felé.

A 2010. december 29-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó: Az összefoglalóban kiemelten került bemutatásra Gombi és Olivér majdnem verekedésig fajuló konfliktusa. A képek és a kommentárok azt sugallták, hogy a vita kiváltó oka Gombi hóban való megfürdetése volt. A villába való visszatérés után Olivér ismételten provokálta Gombit és kötözködött Lacival. Miután nem sikerült konfrontálnia velük, kint az udvaron Évával nagy egyetértésben szidta, sőt, ki is csúfolta Gombit. Rendkívül problémás volt, hogy a műsorvezető kommentárjában negatív színben tüntette fel Gombi fegyelmezett és visszafogott viselkedését, a humor iránti érzéketlenségével magyarázva a történeteket, ellenben semmi kifogásolni valót nem talált Olivér kötözködő és agresszív magatartásában, miáltal ismét a negatív mintát erősítette.

Bemutatásra került Gigi és Jerzy közös zuhanyozása, néhány puszi és ölelés, illetve a kiválasztás során megismételték Gombinak mindössze egy kisméretű pelenkában előadott „táncát”. Ezen kívül a következő napi előzetesben nyomon követhettük az aranyszínűre festett testű, alsónadrágos fiúk pózolását. Ugyanakkor a lányok ismét olyan feladatot kaptak, amely a szexualitást helyezte előtérbe: a disznóvágásról hazatérő fiúkat egy Moulin Rouge hangulatú produkcióval kellett fogadniuk.

A műsorszámában verbális és tettleges agressziót bemutató képsorok is helyet kaptak. A Gombi és Olivér konfliktusát bemutató jelenetekben mindkét fél részéről elhangzott fenyegetés, és ezt a jelenetsort háromszor szerkesztették adásba a műsor készítői. Valamint

a kiválasztás alatt ismét bemutatásra került Zsuzsi és Olivér tettelegességig fajuló konfliktusa, melynek során Zsuzsi megdobta Olivért, majd nekiment, és az ágyra lökte.

A villalakók többsége mindennapi természetességgel használ trágár szavakat, így a közönséges, trágár nyelvezet halmozottan volt jelen a műsorban. Az elhangzott kifejezések messze meghaladták azt a mértéket, amely a II. kategóriában még elfogadható.

A 2010. december 30-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó:

A szereplők közti ellentétek szóbeli fenyegetésbe torkolltak. Olivér és még néhányan az alkohol hatása alatt, szórakozásból megfürdették Gombit a hóban a disznótoron, ám a hecc agresszív veszekedésbe csapott át. A verbális erőszak komolyságát és hangsúlyosságát erősítette az a szerkesztői fogás is, mely a következő jelenettel azt sugallta, hogy a két szereplő közti összeszólalkozás fizikai tettelegességig fajulhatott volna, amennyiben a többiek ezt nem fékezik meg („Ha nem állítjuk le Gombit, teleüti.”). Egy másik alkalommal ugyancsak Olivér provokációja váltott ki tettelegességet is kilátásba helyező fenyegetést. Az adásban szinte folyamatosan megfigyelhető volt kisebb-nagyobb személyközi ellentét, melynek egymás kitérgetése során adtak hangot. Olivér provokatív és felbújtó viselkedését többen is nehezen tolerálták. Ildikó személyét durván minősítették, Éva, Alekosz és Olivér párbeszédében hallhattunk rá vonatkozó degradáló kijelentést („Ilyen buta nővel még nem találkoztam villabeli életem során”). A szereplők közt kialakult feszültség Gina összeomlásához vezetett, a nő sírva fakadt, elmondta, hogy nem tudja már kezelni a kialakult helyzetet, és azzal kel, fekszik, hogy haza szeretne menni. A nő zaklatott lelki állapotáról készült felvételek hangsúlyosan jelentek meg, többször is bejátszották őket (kétszer előzetesként is).

A műsorszámokban a verbalitás szintjén hangsúlyt kapott a szexualitás is. Az Olivér és Alekosz között zajló beszélgetésekben kiemelt volt az érzelem nélküli nemi kapcsolat. Aggályos volt továbbá a témában Olivér felbújtó viselkedése, melyet a műsorvezető egyáltalán nem ítelt el, sőt bátorította („... a kavarásokhoz nagyon ért, de a csínytevésekhez is, én ezt nagyon szeretem benne...”). Különösen problematikus azon elem kiemelése, mely a szexuális kapcsolatot csupán a népszerűség elnyerése céljából jeleníti meg, a nőket pedig a szexualitás tárgyaként kezeli. Emellett kifogásolható ennek az „ötletnek” közönséges, nyers formában történő megfogalmazása is. Ezen túlmenően a férfi szereplők ismét olyan feladatot kaptak, melyben a meztelenséget és a testiséget hangsúlyozták, alsóneműben, arannyal bevont testtel kellett zenére pózolniuk a lányok előtt.

Jellemző volt az elemzett műsorban a trágár szavak folyamatos használata, a közepesen erős és erős trágár, obszcén és szexuális töltetű kifejezések az elnémítás ellenére a szöveggörnyezetből kivehetőek voltak.

A 2010. december 31-i műsorszám az alábbi tartalmak, illetve elemek miatt III. korhatári kategóriába sorolandó:

Leginkább kifogásolható elemként jelent meg, hogy a kiemelkedő gyakorisággal előforduló káromkodások rendre meghaladták a közepesnél erősebb mértéket, amelyeket a műsorszerkesztők nem tettek felismerhetetlenné. Még azok a bejátszások is, amelyekben egyéb aggályos tartalom nem fordult elő (pl. csapatversenyek bemutatása), problematikussá váltak a durva kifejezések használata és érthetősége miatt. Különösen vitathatóak voltak azok a blokkok, illetve monológok, amelyek halmozottan tartalmaztak erős mértékű trágár kifejezéseket, és ezzel felülmúlták a villában amúgy is mindennapi természetességgel megjelenő obszcenitást.

A Médiatanács összességében megállapította, hogy a vizsgált adásokra jellemző a hatásvadász feldolgozási mód és a halmozottan jelen lévő problematikus tartalmak (agresszió, hisztéria, intrika, szexualitás, trágárság, alkohol- és cigaretta fogyasztás) alkalmasak voltak a kiskorúak személyiségfejlődésének súlyos és negatív befolyásolására. Különösen problémásnak tekinthető, hogy ezek a kifogásolt viselkedésminták nemcsak elbeszélés szintjén jelentek meg, hanem vizuálisan is, amelyek jóval világosabban és közvetlenebb formában hatnak a serdülő korosztályra, mint a szóban elhangzó intelmek.

Mindezek alapján a Médiaszolgáltató tévesen sorolta a vizsgált műsorszámokat az Rttv. 5/B. § (2) bekezdésében meghatározott II. korhatári kategóriába, azok tartalmuk alapján az Rttv. 5/B. § (3) bekezdésében rögzített III. kategóriás műsorszámoknak minősülnek.

A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.250/2006/6. számú ítélete a műsorszámok korhatár-besorolásával kapcsolatban rögzítette, hogy „kiskorú néző tehát lehet óvodás, illetve iskolás gyerek is, ugyanaz a műsor más hatást vált ki egy 6 éves, és mást egy 12, vagy 16 éves nézőben, ezért kiemelten fontos, a műsorszámok megfelelő minősítése, közzététele korhatár szerint”.

A Fővárosi Bíróság 3.K.33902/2005/7. számú ítélete is megerősítette, hogy a kiskorúak egészséges erkölcsi, szellemi, pszichikai fejlődése olyan alkotmányos érték, amellyel szemben minden más alkotmányos szabadságnak engednie kell. Kétség esetén kizárólag a túlzott védelem lehet az elfogadható mérce.

A Legfelsőbb Bíróság eseti döntésében megállapította, hogy a kiskorú különös védettségét az indokolja, hogy nem lehet kiindulni a befogadó reális értékítéletéből, abból, hogy a látottakat megfelelő módon, megfelelő értékrend alapján elemzi és értékeli, hiszen a kiemelt védettséget éppen az indokolja, hogy a kiskorúak a végleges értékrend kialakításának folyamatában vannak. Ez adja személyiségfejlődésük sérülékenységet, egyúttal ez indokolja fokozott védelmüket is.

A program központi elemeinek számítottak a versenyzők közötti ellentétek és intrikák, valamint a szóbeli és egy ízben a fizikai agresszió, a tettelegességet direkt módon ábrázoló képsorok is megjelentek a képernyőn.

A műsorban a problémás személyközi interakció és konfliktus, továbbá a nyílt agresszió ábrázolása mellett nagy hangsúlyt kapott a szexualitás is.

Az eljárás tárgyául szolgáló műsorszámok fő témája, ha nem a központi témája, a szexualitás volt. Az erős szexuális töltetű jelenetek és képsorok nagy számban fordultak elő. Az érzelmet nélkülöző, öncélú szexualitás, mint központi téma nem csupán a 16 év alattiak számára számítanak kényes témának, de még a 16-18 év közötti fiatalok számára is problematikussá teheti a befogadását, akkor, amikor az első párkapcsolati tapasztalatok megszerzésének időszakát élik.

A női szereplők férfiakkal kapcsolódó viszonyának negatív és ellensúlyozás nélküli bemutatása alkalmas volt arra, hogy a serdülők felé negatív mintát szolgáltasson a párkapcsolat egyenrangúságáról. Ez különösen problémás a 12-15 év közötti életkorban, amelyre a nemi szerepek eltanulását segítő példaképek keresése a jellemző. Súlyosbítja az üzenet értelmét, hogy egy olyan szereplő szájából hangzott el, akit a fiatalok sikeresnek ítélnének meg – hiszen a nézői szavazatok alapján ő jutott be a villába -, ilyen módon magatartása pozitív visszajelzést kapott a nézők részéről.

A televízió keresztül könnyen elérhető szexuális információ akkor nem rejt veszélyeket, ha az a kiskorú fejlődési szintjének megfelelően nyújt tájékoztatást. Ennek a célnak a maradéktalan megvalósítása érdekében rendelkezett a jogalkotó akként, hogy a kiskorú fejlődési szintjének megfelelően különböző kategóriákat hozott létre. Egy műsorszám akkor sorolható a II. kategóriába, ha a benne előforduló problémás elemek ártalmas hatása nem éri el azt a szintet, amelynek feloldása a legkisebbek számára még nagykorú segítségével is nehézséget okoz, illetve megfelel a 12 éven felüliek érettségi szintjének, így a serdülők számára felnőtt magyarázata nélkül is feldolgozható.

A gyermek fejlődésében meghatározó jelentőséget tulajdonítanak a 12-16 év közötti életkornak, mivel erre az időszakra tehető a gyermekek világméretű, értékrendszerének kialakulása. Az ifjúság ebben a korban eszményképeket keres, melyek követendő példák lehetnek a számukra. Erre a törekvésre a televízióban látott szereplők gyakran kínálnak fel modelleket, amelyeket a fiatalok még kritikátlanul fogadnak el, illetve a kevés élettapasztalatuk miatt nehezen ítélik meg a közvetített magatartásmodell erkölcsi és társadalmi elfogadottságát. A vizsgált műsorszám több szempontból is meghaladta azt a szintet, amely a legkisebbekben szülői magyarázattal, a 12-16 évesek körében pedig önállóan biztonságosan feldolgozható lenne, hiszen számos alkalommal történtek utalások a szereplők pusztán fizikai vágyakra épülő szexuális kapcsolataira.

A szexuális együttlétek megjelenítése kapcsán kijelenthető, hogy a műsorszám valóban nem ábrázolta nyíltan a szexuális aktust, ám a műsorszám III. kategóriába való besorolásnak nem feltétele a szexualitás képi ábrázolása. Az Rttv. 5/B. § (3) bekezdése szerint a műsorszám III. kategóriába sorolásához az szükséges, hogy alkalmas legyen a kedvezőtlen befolyásolás elérésére, különösen azáltal, hogy "közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra".

A televízióban megjelenő szexuális tartalmak vonatkozásában figyelemmel kell lenni arra, hogy a serdülés időszakára a nemi szerepek eltanulását elősegítő példaképek keresése a jellemző. Ezért különösen kerülendő az olyan tartalmak, amelyek a nemi szerepeket illetően negatív kliséket terjesztenek, a partnerkapcsolatban nem az egyenrangúságot hirdetik. A szexualitás direkt ábrázolása ennek a korosztálynak még semmiképpen nem ajánlott. A nemiséggel kapcsolatos beállítottságot így gyakran bizonytalanság, szorongás és negatív attitűdök jellemzik. A szexuális ingerek a gyermekek intellektuális és érzelmi feldolgozásának képességét még erősen meghaladják, ami miatt a normális kapcsolat is torz formában raktározódhat el a gyermek gondolatvilágában, így különösen fontos, hogy a felmerülő szexuális kérdésekre, a környezetben tapasztalható devianciára a korosztály megfelelő választ kapjon, maga körül egészséges modellt lásson.

A bemutatkozó kisfilmekben ez nem valósult meg, hiszen a modelleket bikiniben és félmeztelenül ábrázoló felvételek középpontjában az erotika állt, ráadásul intenzív (ráközelítő, közeli felvételek) módon megjelenítve. A (8. K. 30830/2003/10.) számú elsőfokú bírósági ítélet rámutatott arra, hogy a meztelenséget ábrázoló képsorok egymást követő megjelenése, vagyis az előfordulás gyakorisága és a bemutatás elnyújtott, intenzív módja – a nemi szervek látványa nélkül is – meghaladhatja azt a mértéket, ami a II. kategóriába sorolt műsorok esetében elfogadható.

A december 1-jei adásban például a plasztikai műtétek előnyeinek ismertetése volt a műsorszám központi témája. Az adásban nem elemezték a beavatkozás háttérében megbúvó okokat és nem beszéltek azok fizikai vagy érzelmi életre gyakorolt hatásairól sem. (A műsorban nem került bemutatásra, hogy a szereplőket mi ösztönözte külsőjük megváltoztatására, így csak valószínűsíteni lehet, hogy az önértékelés megerősítése érdekében döntöttek a műtétek mellett.) A plasztikai műtétek elsősorban az ún. „plasztik cicák” kategóriájának jellegéből fakadóan kerültek terítékre, így a felmerülő témákat a karakter elnevezése is indokolhatta. A külső megjelenés ilyen fokú előtérbe helyezése különösen a fiatal lányok önértékelésére lehet negatív hatással, mivel sokan elégedetlenek

az átalakulásban lévő külsejükkel, és azt hiszik, hogy nem vonzóak. Vannak esetek, amikor nemcsak a valós, de a valósnak vélt, elképzelt, vagy külső befolyás által diktált mintákkal szembeni hiányosságok is rendkívül komoly problémát okozhatnak a serdülőknek. Aggályos volt az is, hogy a nézői szavazatok alapján az a szereplő jutott be a villába, aki a legnagyobb és legtöbb beavatkozást végeztette a testén, ilyen módon magatartása pozitív visszajelzést kapott a közönség részéről.

A program figyelmen kívül hagyta a jó ízlést és a médiaetika alapvető elvárásait, s egy olyan világot vetített a nézők elé, amelyben az emberi méltóság megvásárolható. A játékosok ugyanis az ismertség érdekében és főként a magas anyagi jutalom reményében vállalták, hogy neveltség tárgyává válnak, vagy megalázó helyzetbe kerülnek a nagy nyilvánosság előtt. Kifogásolható, aggályos volt, hogy a műsorkészítők szereplővezetése társadalmilag nem elfogadott mintázatokat propagált, hiszen ez esetben az üzenet az, hogy az emberek eszközökké silányíthatók, amely kiváltképpen károsan befolyásolhatja a kiskorúak erkölcsi és pszichológiai fejlődését.

A 2.Kf.27.195/2004/3.számú bírósági ítélet kimondta: [...] „A kiskorú néző, mint személyiség (ember) kora társadalmától meghatározott sajátos egyén. Személyiségfejlődése, emberi mivolta, tulajdonságai, szellemi (értelmi) és erkölcsi értékrendje kialakulása szempontjából nem közömbös, hogy a média az őt körülvevő világról milyen üzenetet közvetít felé. Egy olyan társadalomról szóló üzenet, amely szerint az ember megalázható, elviselhetetlen (vagy nehezen elviselhető) külső hatásoknak kitéhető, sőt azt pénzért, vagyoni előnyért önként vállalható mások szórakoztatása érdekében nyilvánosan súlyosan hátrányosan, károsan hat a jövő generációk személyiségére, ezért annak közvetítése csak ennek figyelembevételével lehetséges.”

A Médiatanács a műsorszámok vizsgálata alapján megállapította, hogy a szereplők életvitele kettős értékrendet közvetített a nézők felé, ugyanis – a Médiaszolgáltató által is említett – számos pozitív tulajdonságával szemben negatív példák is felhozhatóak (pl. szexuálisan túlfűtött viselkedésmód, alkoholfogyasztásra való hajlam, vagy a trágár nyelvezet). A II. kategóriába sorolt műsorszámok sugárzása idején kisiskolások és óvodások is tartózkodhattak a képernyők előtt, akik számára – még szülői felügyelet mellett sem feltétlen – könnyű eldönteni, hogy a főhős által tanúsított viselkedésmódok közül melyek azok, amelyek követendő példaként szolgálhatnak, és melyektől kell tartózkodni, elutasítani.

Mivel a villalakók viselkedése mintául szolgálhat sok fiatal számára, fennáll a veszélye annak, hogy a szereplők folyamatos és durva káromkodása nem csak elősegíti ezen kifejezéseknek az élőbeszédbe való beépülését, de az erre egyébként is fogékony kamaszokat meg is erősíti a kialakulófélben lévő vagy már kialakult rossz beidegződéseikben. A villalakók a fiatalok szemében példaképekké válhatnak, s ily módon a kiskorúak személyiségfejlődésére a kifogásolt tartalmak veszélyt jelenthetnek a tekintetben, hogy „valós élethelyzetbe” ágyazva helytelen magatartásmintát közvetítenek.

A műsorszámban végig pozitív színben tűnt fel a dohányzás. Egyértelműen kijelenthető, hogy a negatív minták vonzóak lehetnek a fiatalabb nézők számára. Az adott műsorszámokban szereplő személyek „mindennapi televíziós hőské”, eszményképekké válnak, s mint ilyenek, magatartásukkal, viselkedésükkel, beszédmódjukkal, öltözködésükkel bizonyos korosztály számára követendő példát jelenthetnek. E tekintetben tehát akár romboló is lehet, hogy egészségkárosító tevékenységüket is jelentős mértékben bemutatta a Médiaszolgáltató.

Problematikus továbbá a műsor azon üzenete is, mely szerint a túlzott alkoholfogyasztás a rosszkedv, a csalódottság enyhítésére szolgál. A játékosok dohányzása, gyakori alkoholfogyasztása, trágár és obszcén megnyilatkozása negatív magatartásmintát mutat, amely veszélyezteti a gyermekek egészséges fizikai fejlődését.

A Fővárosi Bíróság 24.K.31.492/2005/5. számú ítéletében kimondta, hogy a műsorszolgáltatónak *"vizsgálnia kell, hogy az általa közölni kívánt műsor kelthet-e félelmet illetőleg egyértelműsége folytán értelmezhető-e és megérthető-e a 12 éven aluliak számára ...Továbbá "hangsúlyozza a bíróság azt is ... hogy a tényállások "veszélyeztető" jellegénél nem szükséges, hogy az eredmény meg is valósuljon"*.

A műsorszám magasabb korhatári kategóriába történő sorolására tehát már abban az esetben is szükség van, ha fennáll a lehetősége annak, hogy a kiskorúak számára káros hatást gyakorolnak. Ebből következően nem a műsorszám kiskorúakra gyakorolt tényleges hatását kell vizsgálni, hanem csupán annyit, hogy a közzétett jelenetek alkalmasak lehetnek-e a kiskorúak egészségének fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására.

Jelen esetben nem önmagában a műsorszámokban látható a szexualitásra utaló jelenetek, párbeszéd, a cigaretta-fogyasztás és a káromkodások sokasága, amelyek a kategorizálást befolyásolják, hanem az a tény, hogy a fenti mérlegelési szempontok tükrében a távolságtartás, a megfelelő és aggálytalan befogadás biztosan megvalósul-e a védett korcsoportba tartozó kiskorúak esetében. Összességében megállapítható, hogy a vizsgált adásra jellemző hatásvadász feldolgozási mód és a halmozottan jelen lévő problematikus tartalmak (szexualitás, trágárság, káros mintaadás) a kiskorúak személyiségfejlődését súlyosan és negatívan befolyásolhatták. A verbálisan direkt módon megjelenő szexualitás a szerkesztett anyagban olyan mértékben és részletességgel jelent meg – ennek hatását egyébként a műsorvezető narrációja is fokozta –, amely nem megengedhető a II. korhatári kategóriában.

A Médiatanács megállapította, hogy a műsorszám több olyan elemet is tartalmazott, amely a II. korhatári kategóriába tartozó nézőközönség egészséges fejlődésére káros hatást gyakorolhat. Több esetben kifejtette a bíróság, hogy amennyiben valamely műsorszám olyan elemeket tartalmaz, amelyeket besorolásuk esetén magasabb kategóriának megfelelően lehetne csak sugározni – éppen a minősítésnél való megszorító eljárásra, továbbá a védendő korosztályra tekintettel – az egész műsorszámot eggyel magasabb, azaz – jelen esetben – III. korhatári kategóriába kell sorolni, és a III. kategóriára irányadó törvényi előírásoknak megfelelően sugározni.

A Fővárosi Ítélet tábla 2.Kf.27.065/2004/3. sz. ítéletében megerősítette, hogy a korhatár helyes meghatározásánál a műsorszám kiskorúakra gyakorolt összehatását kell figyelembe venni, vagyis egységesen, az egész műsorszámot szemlélve kell elemezni, nemcsak a szóhasználatát, hanem a képi megjelenítését, a hanghatásokat és zenei aláfestését, a tartalmi mondanivalóját is ahhoz, hogy megfelelő mérlegelési szempontok álljanak rendelkezésre a döntés meghozatalánál.

Az AGB Nielsen Médiakutató Kft. adatai szerint az elemzett adásokat a kiskorúak igen nagy számban követték figyelemmel, mely körülményt a Médiatanács a döntése meghozatalakor figyelembe vette, bár a jogsértés e tényező vizsgálata nélkül is megállapítható.

Műsorszám címe	Dátum	Nézettségi adatok					
		RCH (fő) ¹			SHR (%)		
		4-12	13-17	4-17	4-12	13-17	4-17
ValóVilág 4.	2010.11.24	134067	106646	240713	10,5	28,8	16,4
ValóVilág 4.	2010.11.27	153889	98340	252229	41,3	40,8	41

¹ RCH (fő): A vizsgált műsorszámot legalább egy percig néző közönség száma. SHR (%): Az esemény ideje alatt az összes TV-nézéssel töltött időnek mekkora részét fordították a nézők a vizsgált műsorszám nézésére.

ValóVilág 4.	2010.11.29	31548	56681	88229	21,2	29	25,7
ValóVilág 4.	2010.12.01. 19:00	140240	121700	261940	19,9	39,6	25,7
ValóVilág 4.	2010.12.01. 22:55	29538	60507	90045	13,5	34,1	23,2
ValóVilág 4.	2010.12.02. 19:04	151323	116118	267441	15,7	39,5	23,5
ValóVilág 4.	2010.12.06.	191340	115236	306575	18	42,5	25,3
ValóVilág 4.	2010.12.08.	188569	113395	301964	25,9	49,6	32,8
ValóVilág 4.	2010.12.09.	162645	117748	280393	24,5	47,6	31,1
ValóVilág 4.	2010.12.10.	142212	106999	249211	22,4	43,7	28,8
ValóVilág 4.	2010.12.15. 19:00	138066	109705	247771	21,8	45,8	28,9
ValóVilág 4.	2010.12.16. 19:00	161548	113519	275067	27,7	46,7	33,5
ValóVilág 4.	2010.12.17. 19:00	138 322	110 526	248 848	18,6	42,2	26
ValóVilág 4.	2010.12.19. 19:00	188057	177148	365205	30,1	43,7	35,1
ValóVilág 4.	2010.12.20. 19:00	288808	109786	275067	27,7	49,4	33,9
ValóVilág 4.	2010.12.21. 19:00	147401	124689	272090	25,1	39,9	30,5
ValóVilág 4.	2010.12.23. 19:00	150 194	105 758	255 952	23,8	49	32,1
ValóVilág 4.	2010.12.27. 19:00	174605	122156	296761	23	41,8	29,4
ValóVilág 4.	2010.12.29. 19:00	175395	103808	279203	29,7	48,5	34,8
ValóVilág 4.	2010.12.30. 19:00	158 720	122 286	281 006	26,5	41,9	31,9
ValóVilág 4.	2010.12.31. 19:05	146898	86555	233452	35	28,5	32,7

A Médiatanács mindezek alapján megállapította, hogy a vizsgált műsorszámokat a fentebb kifejtettek alapján indokolt lett volna magasabb, III. korhatári-kategóriába sorolni, így a Médiaszolgáltató a műsorszámok II. korhatári kategóriába sorolásával, és e kategóriának megfelelő közzétételével megsértette az **Rttv. 5/B. § (3) és az 5/C. (2)** bekezdésben foglalt rendelkezéseket.

A Médiatanács határozatának meghozatala során figyelembe vette a Fővárosi Bíróság 24.K.33839/2004/12. számú ítéletét is, amelyben rögzítésre került, hogy *„a minősítésnél a műsorszolgáltatónak mindig megszorítóan – és nem megengedően – kell eljárnia.”*

2. Az Rttv. 5/A. § (2) bekezdés sérelme:

Az Rttv. 5/A. § (2) bekezdés értelmében:

„5/A. § (2) A műsorelőzetes nem tehető közzé olyan időszakban, amikor az általa bemutatott, ismertített műsorszám nem lenne közzétehető.”

A Médiaszolgáltató az egyes epizódok műsorelőzeteseit 2010. novemberében és decemberében összesen száznegyvenegy (28+113) alkalommal sugározta 21 órát megelőzően. A Médiaszolgáltató a Médiatanács által kifogásolt konkrét közzétételi időpontokról a nyilatkozattételi felhívásban foglaltak szerint tudomásul bír.

A fentebb idézett törvényi előírás alapján az előzetes minden körülmények között osztja a műsorszám sorsát, attól függetlenül, hogy esetlegesen az előzetésben problémás jelenet megjelenik-e vagy sem.

Az Rttv. 5/C. § (2) bekezdése a III. korhatári kategóriába sorolt műsorszámok közzétételével kapcsolatban előírja, hogy azok 21:00 óra és 05:00 óra között tehetőek közzé, ezért az Rttv. 5/A. § (2) bekezdése értelmében a műsorelőzetesek sugárzására is csak ebben az időintervallumban kerülhet sor.

A fentiek alapján a Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató száznegyvenegy alkalommal megsértette az Rttv. 5/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést.

3. Az Rttv. 10. § (5) bekezdés sérelme:

Az Rttv. 10. § (5) bekezdés értelmében:

„Burkolt, illetve tudatosan nem észlelhető reklám nem közölhető.”

A Médiaszolgáltató a vizsgált időszakban – összesen 38 napon – az Rttv. 10. § (5) bekezdésében foglalt burkolt reklám tilalmára vonatkozó törvényi előírást háromszázhetvenhét esetben sértette meg.

A Médiatanács által kifogásolt konkrét közzétételekről, azok időpontjáról a Médiaszolgáltató a nyilatkozattételre való felhívó levelekben tudomást szerzett.

A bemutatás napja	A műorszám kezdési időpontja (óra:perc:mp)	Normaszegés típusa	Esetszáma
november 24.	21:22:43	Rttv. 10. § (5)	3
november 25.	19:07:27	Rttv. 10. § (5)	3
november 26.	19:07:17	Rttv. 10. § (5)	5
november 27.	22:02:20	Rttv. 10. § (5)	11
november 28.	19:02:13	Rttv. 10. § (5)	4
november 29.	19:00:06		6
november 30.	19:04:16	Rttv. 10. § (5)	17
december 1.	19.00.30	Rttv. 10. § (5)	23
december 2.	19.04.20	Rttv. 10. § (5)	6
december 3.	19.04.20	Rttv. 10. § (5)	11
december 4.	22.23.18	Rttv. 10. § (5)	11
december 5.	19.00.52	Rttv. 10. § (5)	21
december 6.	19.04.11	Rttv. 10. § (5)	8
december 7.	19:04:06	Rttv. 10. § (5)	8
december 8.	19:04:03.	Rttv. 10. § (5)	15
december 9.	19:04:06	Rttv. 10. § (5)	11
december 10.	19:04:06	Rttv. 10. § (5)	9
december 11.	22:17:15	Rttv. 10. § (5)	29
december 12.	19:08:44.	Rttv. 10. § (5)	12
december 13.	19:00:16	Rttv. 10. § (5)	17
december 14.	19:00:32	Rttv. 10. § (5)	13
december 15.	19:00:16	Rttv. 10. § (5)	16
december 16.	19:00:07	Rttv. 10. § (5)	5
december 17.	19:00:05	Rttv. 10. § (5)	12
december 18.	22:15:58	Rttv. 10. § (5)	18
december 19.	19:00:32	Rttv. 10. § (5)	9
december 20.	19:00:12	Rttv. 10. § (5)	13
december 21.	19:00:20	Rttv. 10. § (5)	9
december 22.	19:00:32	Rttv. 10. § (5)	9
december 23.	19:00:21	Rttv. 10. § (5)	7
december 24.	20:30:12	Rttv. 10. § (5)	1
december 25.	20:56:04	Rttv. 10. § (5)	3
december 26.	21:01:10	Rttv. 10. § (5)	4
december 27.	19:00:06	Rttv. 10. § (5)	6
december 28.	19:00:06	Rttv. 10. § (5)	4
december 29.	19:00:13	Rttv. 10. § (5)	5
december 30.	19:00:08	Rttv. 10. § (5)	7
december 31.	19:05:03	Rttv. 10. § (5)	6

Semleges információ látszatának minősül minden olyan közlés, akár képben, akár hangban, akár írásban, amellyel szerzője illetve közreadója gazdasági, személyes vagy csoportérdeket jelenít meg az objektivitás érzését keltő eszközökkel.

A burkolt reklám megállapításához 3 konjunktív feltételnek kell teljesülnie:

- 1) műsorszám, vagy műsorszámon belüli tájékoztatás, amely
- 2) semleges látszatot keltve,
- 3) ösztönöz áruvásárlásra, vagy szolgáltatás igénybevételére, vagy bármely más üzleti magatartásra.

A burkolt reklám törvényi definíciója alapján a médiaszolgáltató *műsorszámon belüli* – akár gondatlan – *tájékoztatással* is elkövethet törvénysértést, amennyiben az megfelel a definícióban leírt további kritériumoknak. A Médiatanács megállapította, hogy a villalakók életének, a villában töltött mindennapjainak bemutatása *tájékoztatásnak* minősül, hiszen a Médiaszolgáltató a napról napra, sőt a naponta több alkalommal jelentkező műsorszámokban bepillantást enged a villalakók életébe, azaz tájékoztatja az irántuk érdeklődő nézőket a „benti helyzetről, viszonyokról”, a lakók közötti konfliktusokról, megoldásra váró feladataikról, lelkiállapotukról vagy csak a napi tevékenységeikről. A műsorszámokból a néző nem csak arról szerezhet tudomást, hogy az egyes lassanként ismertté váló személyek miként élnek összezárván, bezárva, hanem arról is, hogy konkrétan milyen típusú, milyen márkajelzéssel ellátott italokat, ételeket fogyasztanak (Cappy üdítőital, Kalas só, Jim Beam whiskey) azaz további információ indokolatlan mértékben jelent meg. Az egyes márkajelzések bemutatása egyértelmű volt és a legtöbb esetben a meglehetősen hangsúlyos megjelenítésnek köszönhetően ösztönzött a láttatott márkájú üdítőital, citromlé, főzőlap vásárlására.

A burkolt reklám megállapításakor az képezi vizsgálat tárgyát, hogy az alapinformációhoz képest indokolatlan mértékben jelent-e meg valamely kiegészítő információ. A Fővárosi Ítéletábrla 2.Kf.27.302/2005/5. számú ítéletében arra mutatott rá, hogy a burkolt reklám megállapításakor a (többlet)információ megjelenítésének indokoltságát is vizsgálni kell: *"Az e körben kialakult egységes gyakorlat egyértelmű abban a tekintetben, hogy annak megítélése során, hogy egy közlés burkolt reklámnak minősül-e, a bíróságnak a burkolt reklám fogalmi elemeinek megvalósulását az adott műsorszám mondanivalója, üzenete alapján kell vizsgálnia. A mérlegelés során vitás megjelenítés dramaturgiai indokoltságára is figyelemmel kell lenni."* A közzététel indokoltságával kapcsolatosan a Fővárosi Ítéletábrla 2.Kf.27.309/2005/4. számú ítélete szerint *"(...) valamely megjelenítés dramaturgiailag akkor tekinthető indokoltnak, ha annak van funkcionális alapja, illetőleg, ha az a sugárzott műsorhoz kapcsolódóan elengedhetetlenül szükséges, (...)."*

A burkolt reklám közzététele történhet szándékosan és gondatlanul egyaránt. Erre mutatott rá a Fővárosi Bíróság a 24.K.32338/2005/8. számú ítéletében, amely szerint a jogsértés a Médiaszolgáltató szándékától függetlenül is megvalósulhat.

A villalakókról szóló műsorszámok többsége szerkesztett műsorszám, azaz a sugárzást megelőzően lehetőség nyílik arra, hogy az „oda nem illő” jelenetek, képek, tárgyak ne kerüljenek adásba, és megfelelő technikai megoldások alkalmazásával (kikockázás, kitakarás stb.) a márkajelzések ne legyenek láthatóak. A vizsgált időszakban alig volt olyan műsorszám, amelyben ne fordult volna elő a burkolt reklám tilalmának megsértése, így ezek a megjelenítések kifejezetten szándékosak, direkt módon történtek, mely indokoltá teszi a súlyos joghátrány alkalmazását.

A burkolt reklám tényének megállapítása során nem vizsgálandók a gazdasági háttérmotívumok, azaz irreleváns, hogy azért a Médiaszolgáltató kapott-e bármiféle ellenszolgáltatást. Kizárólag az képezheti vizsgálat tárgyát, hogy az alapinformációhoz képest indokolatlan mértékben jelent-e meg valamely kiegészítő információ, amely kimeríti a burkolt reklám fogalmában definiált ösztönző befolyás. Ezt az álláspontot erősíti meg a Fővárosi Ítéletábrla 2.Kf.27.234/2005/6. számú ítéletében: *"A burkolt reklám törvényi definíciójának nem szükségképpen eleme az ellenszolgáltatás(...)"*.

A műsorszámokban szereplő termékek megjelenítése kapcsán, éppen az esetleges törvénysértések megvalósulásának elkerülése érdekében a Médiaszolgáltatót nagy felelősség terheli. Az Rttv. fogalmi meghatározásai között egyáltalán nem szerepel a *termékmegjelenítés* definíciója, így arra vonatkozóan – bár a gyakorlatban létezik – a törvénysértések elkövetésének időpontjában semmiféle törvényi szabályozás nem létezett, tehát a Médiatanácsnak a jogsértés elkövetésekor hatályos törvény anyagi jogi rendelkezéseit figyelembe véve kell a Médiaszolgáltató jelen határozatban taglalt magatartását vizsgálni és megítélni, figyelemmel az Mttv. 216. § (3) bekezdésére.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatában hivatkozott az AVMSZ Irányelv termékmegjelenítéssel kapcsolatos szabályaira, és kifejtette, hogy tekintettel arra, hogy az Rttv. burkolt reklámozással kapcsolatos szabályai nem egyeztethetők össze az Irányelv vonatkozó rendelkezéseivel, álláspontja szerint az Irányelv közvetlen alkalmazhatósága áll fenn.

Az irányelv közvetlen hatályának koncepciója az Európai Bíróság esetjogában alakult ki. A jogelv szerint az érintett jogalanyok az implementációs határidő elteltét követően a szabályok átültetésének elmaradásától függetlenül hivatkozhatnak a számukra konkrét jogokat biztosító irányelvi rendelkezésekre a *tagállami bíróságok előtt*.

Vagyis egy hatósági határozat bírósági felülvizsgálata során - amennyiben az implementálásra a nyitva álló határidőn belül nem került sor – a közvetlen hatály lehetővé teszi a Médiaszolgáltató számára, hogy az AMSZ irányelv számára konkrét jogokat biztosító rendelkezéseire hivatkozzon. E lehetőségre a Médiaszolgáltató is felhívta nyilatkozatában a figyelmet, amikor kiemelte, hogy az irányelvi rendelkezéseket – ha meg is történt volna az implementáció - *csak a nemzeti bíróság* előtt lehet felhívni.

A fentiek alapján a Médiaszolgáltatónak az AMSZ irányelv megengedőbb szabályai ellenére is, a műsorszámok közzétételekor hatályos jogszabály, tehát az Rttv. rendelkezéseinek megfelelően kellett volna eljárnia a termékek műsorszámokban való megjelenítése körében.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata szerint a szó klasszikus értelmében nem is élt termékelhelyezéssel műsorában, hiszen a termékek – állítása szerint – nem népszerűsítési céllal jelentek meg a műsorában.

Annak ellenére, hogy a Médiaszolgáltató nyilatkozatában az AMSZ irányelv vonatkozó szabályaira hivatkozott, az abban foglalt, termékmegjelenítéssel kapcsolatos előírások több pontjának sem felelt meg.

Az AMSZ irányelv 11. cikke 3 bekezdésének d) pontja ugyanis is előírja, *hogy a nézőket egyértelműen tájékoztatni kell a termékmegjelenítés létéről; a termékmegjelenítést tartalmazó műsorszámot a nézők félrevezetésének elkerülése érdekében a műsorszám elején és végén, valamint amikor a reklámblokkokat követően a műsorszám folytatódik, a megfelelő módon meg kell jelölni.* Az AMSZ irányelv 11. cikk (4) bekezdése kizárja a dohánytermékekre, cigarettára vonatkozó termékmegjelenítést, az a Való Világ 2010. novemberi és decemberi műsorában mégis többször, jól kivehető módon előfordult (pl.: 2010. november 29. 19:30:31-kor kezdődő jelenet: Pall Mall vagy 2010. december 3. 19:29:30-kor kezdődő jelenet: Bond, Pall Mall).

A Médiatanács hangsúlyozza a médiaszolgáltatói nyilatkozatot illetően, hogy amennyiben az Irányelv ezen utóbbi rendelkezései közvetlenül kerülnének alkalmazásra, a Médiaszolgáltató jogsértését a nézők egyértelmű tájékoztatásának hiánya, valamint a dohánytermékre vonatkozó termékmegjelenítés vonatkozásában is meg kellene állapítani.

A műsorszámok végén hallott, a Cool Tv műsorán közzétett BeleValó című műsorszámra vonatkozó, a műsorszám népszerűsítését szolgáló információ csak abban az esetben nem minősül reklámnak, ha a Médiaszolgáltató a saját csatornáján közzétenni kívánt műsorát promotálja. Ellenkező esetben a műsorszámon belüli információt burkolt reklámként kell értelmezni.

A Médiatanács által alkalmazott jogkövetkezmény:

1. A hatóság 2010-ben tizenkét alkalommal állapította meg az Rttv. kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseinek a Médiaszolgáltató általi megsértését:

Határozat száma	Időpont	Jogsértés	Szankció
156/2010. (I.27.)	október 25.	5.§ (1)	112.§ (1) a)
257/2010. (II.10.)	november „Rejtélyek városa”	5/B.§ (3), 5/C.§ (2) 5/A.§ (2)	a) 5.048.414 Ft d) 841.402 Ft
293/2010. (II.17.)	szeptember „Mónika Show”	5/B.§ (3), 5/C.§ (2) 5/A.§ (2)	d) 5.225.109 Ft d) 870.851 Ft
350/2010. (II.24.)	Október 31. „Volt egyszer egy Mexikó”	5/B.§ (4) 5/A.§ (2)	d) 3.483.406 Ft a)
532/2010. (III.24.)	január 13. „Fókusz”	5/B.§ (3), 5/C.§ (2) 5/A.§ (2) 10.§ (5)	d) 5.225.108 Ft d) 870.851 Ft d) 2.000.000 Ft
627/2010. (IV.7.)	december 8. „Nyolc örült éjszaka”	5/B.§ (3), 5/C.§ (2)	d) 1.000.000 Ft
629/2010. (IV.7.)	január	5/B.§ (3) 5/A.§ (2)	a) a) 10 alk.
404/2010. (X. 27.)	2010. május 27 „Mónika show”	Rttv. 5/B. § (3) és 5/C. § (2) 5/A. § (2)	
420/2010. (X. 27.)	2010. április 9-én „Fullasztó ölelés”	5/B. § (3) és 5/C. § (2)	d) 5.517.714,- Ft, azaz ötmillió-ötszázötvenháromezer-hétszázötvennégy forint
434/2010. (X. 27.)	2010. május 15 S.W.A.T. – Különleges kommandó	Rttv. 5/B. § (3) és 5/C. § (2) Rttv. 5/A. § (2)	Rttv. 112. § (1) d) 5.225.109,- Ft 870.851,-
562/2010. (XI. 3.)	2010. május 15-én A nyakörv	Rttv. 5/B. § (4) és 5/C. § (3) 5/A. § (2)	6.966.812,- Ft 112. § (1) bekezdésének a) pontja
746/2010. (XII. 8.)	2010. július 17-én és 18-án délelőtt sugárzott gyermekműsorok vizsgálata	Rttv. 5/B. § (2)	1.839.238

A Médiatanács 2011. évben jelen határozat meghozataláig három alkalommal állapította meg az Rttv. kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseinek a Médiaszolgáltató általi megsértését, az alábbi táblázat szerint:

Határozat száma	Időpont	Jogsértés	Szankció
93/2011. (I. 12.)	2010. április 25-én Heti Hetes	Rttv. 5/B. § (3) Rttv. 5/A. § (2)	Rttv. 112. § (1) d) 3.678.764,- Ft 919.619,- Ft
308/2011. (I.26.)	2010. június 19-én „Állati dumák”	Rttv. 5/B. § (2)	Rttv. 112. § (1) d) 1.741.702 Ft
316/2011. (III.2.)	2010. augusztus 6-án Vámpírmaplók	Rttv. 5/B. § (3) és 5/A. § (2)	Rttv. 112. § (1) d) 3.678.476 Ft 919.619 Ft

A Médiatanács ennek tükrében megállapította, hogy a Médiaszolgáltató visszatérően sérti meg az Rttv. kiskorúakat érintő rendelkezéseit, rendszeresen, jogkövető magatartást nem tanúsítva hágja át az Rttv. kiskorúak védelmében lefektetett passzusait.

A Médiatanács jelen törvénysértés kapcsán az eddigi jogalkalmazói gyakorlat mellett, annak a Médiaszolgáltató részéről tapasztalható ismételtségét, valamint a közzététellel veszélyeztetett 12 éven aluli nézők feltehetően nagy számát vette alapul a Médiaszolgáltatóval szembeni jogkövetkezmény megállapításakor.

A Médiatanács az előzetesekkel elkövetett jogsértések tekintetében, igazodva a műsorszámok számához, huszonegy alkalommal történt jogsértés szankciójának megfelelő kötbér összeget szabta ki a Médiaszolgáltatóval szemben. A Médiatanács a jogsértések esetében is külön tekintettel volt arra, hogy egy esetleges újabb ismételt jogsértés esetén alkalmazandó kötbérszankció esetén érvényesülhessen a fokozatosság elve, azaz az ismétléssel járó növekvő progresszivitás és a szankcionálás kiszámíthatósága, előreláthatósága.

A joghátrány alkalmazásának alapját az **Rttv. 112. § (1) bekezdés d)** pontja és a Médiaszolgáltatóval kötött **Műsorszolgáltatási Szerződés 11.4., 11.6.1.5., 11.6.1.9., 11.6.1.10., 11.6.1.13. és 11.7.1.** pontja jelenti:

Rttv. 112. § (1) *Ha a műsorszolgáltató az e törvényben előírt feltételeket és előírásokat nem teljesíti vagy megsérti a Médiatanács d) érvényesíti a szerződésben megállapított kötbért*

A kötbér alapját a Műsorszolgáltatási Szerződés 11.7.1 pontjában foglalt rendelkezés első mondata az alábbiak szerint határozza meg:

"A kötbér alapja a Műsorszolgáltató által a Műsorszolgáltatási Jogosultságának arra az évre fizetendő Műsorszolgáltatási díjrészlet összege, amely évben a kötbér fizetésére kötelezettséget keletkeztető szerződésszegés bekövetkezett. "

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.7.1 pontjában foglaltakat figyelembe véve megállapítható, hogy a törvénysértő magatartás elkövetésének időpontjában a kötbér alapja 1.839.238.217-Ft.

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.4. pontja alapján:

„Ha a Műsorszolgáltató a Szerződésben vagy a Törvényben foglalt kötelezettségeit nem teljesíti, a 11.5 és 11.6 pontban meghatározott mértékű kötbért köteles az ORTT-nek megfizetni, az ORTT erről szóló igénybejelentésének vételét követő 7 napon belül.”

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.9 pontja a következőket tartalmazza:

*"A Törvény 5/B. § (3) bekezdésében foglaltak megszegése esetén, amennyiben az **05.00 és 21. 00 óra között történik, a kötbér mértéke a kötbér alapjának 0,3 százaléka, amennyiben 21:00 és 05.00 óra között történik a kötbéralap 0,2 százaléka"***

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.10 pontja a következőket tartalmazza:

„A Törvény 5/C. § (2) bekezdésében foglaltak megszegése esetén a kötbér mértéke a kötbér alapjának 0,2 százaléka.”

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.13 pontjában foglaltak alapján:

*„**Ha a Műsorszolgáltató által valamely egy és ugyanazon műsorszámmal a Törvény 5/B § (2) és az 5/C. § (1), vagy 5/B. § (3) és az 5/C. § (2), vagy 5/B. § (4) és az 5/C. § (3) bekezdéseinek megsértése egyszerre történik, akkor az ORTT a két törvénysértésre fentiekben érvényesíthető kötbérmérték közül csak a magasabb kötbérmérték erejéig jogosult a Műsorszolgáltatót kötbérfizetésre kötelezni.**"*

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.5 pontja szerint
"A Törvény 5/A. § (2) bekezdésében foglaltak megszegése esetén a kötbér mértéke a kötbér alapjának 0,05 százalékáa".

A jogsértés elkövetésének idején a kötbéralap 1.839.238.240,- Ft.

Az Rttv. 5/B. § (3) megsértése miatt kiszabott kötbér mértéke 18 esetben a kötbér alapjának 0,3 %-a, tekintve , hogy a sérelmezett adások sugárzására 21.00 órát megelőzően került sor, míg 3 esetben a kötbéralap 0,2 %-a, tekintettel arra, hogy a sugárzásra három alkalommal 21.00 órát követően került sor. Így az 5/B. § (3) és 5/C. (2) bekezdésének megsértése tekintetében **110.354.294,- Ft** (1.839.238.217 X 0,3% X 18+ 1.839.238.217 X 0,2% X 3) kötbért szab ki a Médiatek, figyelemmel a Műsorszolgáltatási szerződés fentiekben ismertetett 11.6.1.13. pontjára.

Az Rttv. 5/A. § (2) esetén a kötbér mértéke a sugárzott adások számához – huszonegy – igazodott, mely így **19.312.001,- Ft** (919.619 X 21).

2. A Médiatek az elmúlt két esztendőben 9 alkalommal szankcionálta a Médiaszolgáltatót az Rttv. 10. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértése miatt:

Határozat száma	Időpont	Jogsértés	Szankció
843/2009. (IV.15.)	Január	10.§ (5)	d) 1.682.805 Ft
894/2009. (IV.22.)	December 7. „Heti hetes”	10.§ (5)	d) 1.682.805 Ft
903/2009. (IV.22.)	Február 5. „Esti Showder”	10.§ (5)	d) 1.682.805 Ft
1883/2009. (IX.30.)	Május 31. „Heti Hetes”	10.§ (5)	d) 1.682.805 Ft
352/2010. (II.24.)	November	10.§ (5)	d) 1.741.703 Ft
532/2010. (III. 24.)	2010. január	10.§ (5)	d) 2.000.000 Ft
560/2010. (XI. 3.)	2010. június	10.§ (5)	d) 1.741.703 Ft
303/2011. (III.2.)	2010. október 15-én Vacsoracsata	10.§ (5)	d) 1.838.238 Ft
502/2011. (IV.14.)	2010. december, Reflektor	10.§ (5)	d) 1.838.238 Ft

A szankcionálás alapját az **Rttv. 112. § (1) bekezdés d)** pontja és a Médiaszolgáltatóval kötött **Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.20.** pontja jelenti:

A Médiatek jelen törvénysértés kapcsán annak a Médiaszolgáltató részéről tapasztalható ismételtségét vette alapul a Médiaszolgáltatóval szembeni jogkövetkezmény megállapításakor. A Médiatek külön tekintettel volt arra, hogy egy esetleges újabb ismételt jogsértés esetén alkalmazandó kötbérszankció esetén érvényesülhessen a fokozatosság elve, azaz az ismétléssel járó növekvő progresszivitás és a szankcionálás kiszámíthatósága, előreláthatósága.

Rttv. 112. § (1) *Ha a műsorszolgáltató az e törvényben előírt feltételeket és előírásokat nem teljesíti vagy megsérti a Médiatek
d) érvényesíti a szerződésben megállapított kötbért*

Az Rttv. 10. § (5) bekezdés sérelmével kapcsolatosan a Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.20 pontja az alábbiakat tartalmazza:

"A Törvény 10. § (5) bekezdésében foglaltak a burkolt reklámra vonatkozó kötelezettség megszegése esetén a kötbér mértéke az ORTT által meghatározott összeg, amely azonban nem haladhatja meg a kötbér alapjának a 2 százalékát. "

A Médiaszolgáltatóval kötött Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.20 pontja értelmében a Médiatanács a kötbéralap 2%-áig terjedően határozhatja meg a kötbér mértékét. A Médiatanács álláspontja szerint az a tény, hogy a Magyar RTL Televízió Zrt. 2009-ben, 2010-ben összesen kilenc alkalommal, folyamatosan és ismételtén megsértette az idézett törvényi rendelkezést, bizonyítja, hogy a Médiatanács szankcionálási gyakorlata a Médiaszolgáltatóval szemben nem érte el a kívánt célt, vagyis a Médiaszolgáltatót nem terelte a jogkövető magatartás tanúsításának irányába.

A kötbéralap 2 %-a 36.784.765.-Ft. A Médiatanács által kiszabható kötbérösszeg maximuma a jogsértés esetszámainak figyelembe vételével (377 x 36.784.765.-Ft = 13.867.856.405.-Ft) olyan kirívóan magas összeget eredményezne, mely nem állna arányban a megvalósult jogsértés súlyával és súlyos anyagi terhet jelentene a Médiaszolgáltató számára.

Ezért a Médiatanács a problémás adásnapok számához – 38 – igazodva, mérlegelési jogkörével élve, a kiszabható kötbérmaximum 1 %-át alapul véve, azaz 0,02 % mértékben szabta ki a kötbérösszeget.

A fentiekre tekintettel a Médiatanács az **Rttv. 10. § (5)** bekezdésében foglalt rendelkezés 38 adásban, összesen háromszázhetvenhét esetben történt megsértése miatt – figyelemmel az Mttv. 187. § (8) bekezdésében foglaltakra - érvényesítette a Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.20 pontjában megállapított kötbér 0,02%-t (az egyszeres jogsértés miatt maximálisan kiszabható kötbérösszeg 1 %-át). Jelen eljárásban a Médiatanács, igazodva az adások számához - 38 x 367.847-Ft, azaz **13.978.210,-** Ft megfizetésére kötelezte a Médiaszolgáltatót.

A Médiatanács a kötbérösszeg megállapításánál enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy az Mttv. 2011. január 1-jétől hatályos szabályai szerint a Való Világ 4. novemberi és decemberi adásaiban burkolt reklámnak minősített esetek az új törvényi rendelkezések alapján termék megjelenítésnek, valamint megengedett műsorelőzetesnek minősülnek.

A kötbérfizetési kötelezettségre vonatkozóan a Műsorszolgáltatási Szerződés 11.4 pontja az alábbiakat tartalmazza: *"Ha a Médiaszolgáltató a Szerződésben vagy a Törvényben foglalt kötelezettségeit nem teljesíti, a 11. 5 és 11.6 pontban meghatározott mértékű kötbért köteles az ORTT-nek megfizetni, az ORTT erről szóló igénybejelentésének vételét követő 7 napon belül.*

A 2011. január 1-jétől hatályos Mttv. 216. § (1) bekezdése szerint a törvény hatálya alá tartozó, a Médiatanács előtt folyamatban lévő eljárásokban az Mttv. szabályait kell alkalmazni, de a törvény hatálybalépése előtt elkövetett jogsértésekre a jogsértés elkövetésekor hatályos anyagi jogi rendelkezések alkalmazandók a 216. §.(3) bekezdése alapján.

A Médiatanács az Mttv. 182.§ (1) ba), bg) és c) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A hatósági eljárás során a **Ket. 153. § (2)** bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a **Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján**, továbbá az Mttv. 163. § (1) **és (3)** bekezdésén alapul.

Az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezménye a Ket. 72. § (1) bekezdésének df) pontja alapján az Mttv. 187. § (8) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. május 11.

A Médiatanács
nevében

Szalai Annamária
elnök

hitelesítő tag